

INTERFACE XTRA

- trailer Junkie XL Brass
- interview Sound Design in Film Music
- Spotify-playlist met soundtracks

Over soundtracks en de lancering van Junkie XL Brass

Tom Holkenborg is een van Nederlands succesvolste muzikanten, en waarschijnlijk ook de hardst werkende. Dit jaar schreef hij opnieuw drie soundtracks voor grote Hollywoodfilms, en in samenwerking met Orchestral Tools brengt hij 11 december een brass sample-library uit. In dit exclusieve interview vertelt Holkenborg over de intensieve opnamen voor Junkie XL Brass en zijn eigen onverstoorbare werkschema.

tekst Patrick Lamberts
redactie@interface.nl

Alles wat de inmiddels 52-jarige Tom Holkenborg doet, gebeurt met een onmeetbare intensiteit. Of de in Lichtenvoorde geboren muzikant-componist daar nu zijn geboortenaam aan verbindt of zijn artiestennaam Junkie XL. Dat 'Junkie' staat voor zijn onuitputtelijke drang om nieuwe muziek te ontdekken en te maken - een heuse verslaving. 'XL' staat voor (e)xpanding limits, om zijn open mind te benadrukken. Holkenborgs alias heeft dus niks met nederwiet of witte poeders te maken. Passie, werklust, ritme en iets wat Dutch discipline zou moeten heten, houden Holkenborg dag en nacht op de been. Zijn tomeloze inzet heeft onder meer geresulteerd in een samenwerking met Hans Zimmer voor de soundtrack van Christopher Nolan's Batmanfilm The Dark Knight Rises. Daarnaast leverde Holkenborg in de afgelopen jaren de muziek voor kaskrakers als Mad Max: Fury Road, Deadpool, Man Of Steel en Batman v Superman: Dawn Of Justice. Hij is een big shot in Los Angeles en dat is met reden.

"Ik sta om 2:00 uur op en probeer rond 22:00 uur weer te slapen"

We spreken Holkenborg vanuit zijn huis in L.A., tussen twee belangrijke deadlines door. Hij mocht namelijk de soundtracks verzorgen voor de twee blockbusters: Terminator: Dark Fate en Sonic The Hedgehog. Ook de op Manga gebaseerde sciencefictionfilm Alita: Battle Angel van Robert Rodriguez, die begin 2019 uitkwam, voorzag Holkenborg van muziek. Drie films in één jaar. Geen misselijke score - en ook bepaald geen misselijke filmscores.

Hoe ziet een gemiddelde werkdag eruit voor jou?

'Meestal sta ik rond 2:00 à 3:00 uur in de ochtend op. Dan begin ik met een yogaroutine en meditatietechniekroutine. Daarna begint mijn werkdag. Afhankelijk wat er moet gebeuren schrijf ik tot 9:00 uur muziek, beantwoord ik allerlei e-mails, lees ik een script of kijk ik een film waarvoor ik eventueel muziek ga maken. Soms betreft het een nieuwe versie van een film waar we op dat moment al aan werken. Dan kijk ik wat er veranderd is en wat ik moet aanpassen aan de muziek. Om 9:00 uur komen mijn vijftien assistenten binnen. Dan hebben we een vergadering, die >>

‘Dankzij mijn ervaring kan ik zelfs een fantastische mix creëren zonder speakers’

we State Of The Union noemen, naar de Amerikaanse versie van Prinsjesdag. Daarbij lopen we na welke muziek er de dag en nacht ervoor is gegenereerd – of dat nou muziek van mezelf is of van een van mijn assistenten. Verder plannen we wat iedereen die dag gaat doen. Dat duurt ongeveer tot 10:30 uur. Vervolgens heb ik tot aan de lunch meestal een conference call, interview en/of een meeting waar ik naar toe moet. Rond 13:00 uur hebben we een gezamenlijke lunch.

‘In de middag doe ik wat ik The Rounds noem. Ik loop bij iedere assistent langs om over de voortgang te praten en eventueel om dingen te verbeteren of advies te geven. Heel erg één-op-één-werk dus. Dat gaat door tot zes, zeven uur. Vaak komen we om zeven uur nog een keer samen om de planning voor de avond en nacht te maken. Rond 20.00 uur eet ik even wat en een uurtje later probeer ik wel in bed te liggen. Dan doe ik nog wat Netflix of een telefoontje. Rond 22:00 uur ga ik slapen. Dat gaat in principe 365 dagen per jaar zo door, dus inclusief de weekenden. Soms kan ik een weekje pakken om bij te komen.

‘Toen ik laatst de soundtrack voor Terminator: Dark Fate af had, kon ik er twee weken tussenuit. Maar ik moest lokaal blijven voor het geval er iets last-minute aangepast moest worden. Ik werd inderdaad twee keer een paar dagen naar de studio teruggedroepen. Maar ik zat in hotelletjes in de buurt, dus ik kon wel een beetje uitblazen. Ook al ga ik echt even weg, dan spendeer ik alsnog vier tot vijf uur per dag met e-mails beantwoorden, dingen luisteren, feedback geven, scripts lezen en dat soort dingen.’

Een heftig schema...

‘Het is een all consuming industrie. Er zijn mensen die het proberen, maar het niet volhouden. Afgezien van het feit dat je talent moet hebben, is het werk vaak gewoon te zwaar voor de meesten. Ze kunnen de stress niet aan. Daarnaast moet je ook de politiek van een filmcomponist goed begrijpen. Je bent in principe een psycholoog die regisseurs bijstaat in hun strijd: met wat zijzelf willen zien en wat de studio wil zien. Je fungeert soms als bemiddelaar. Dat heeft dan even helemaal niets met muziek te maken, dat is puur politiek. Het is een heel bizar beroep eigenlijk. Maar wel te gek. Ik vind het heel fijn en voel me als een vis in het water. Ik vind het fijner dan het artiestenbestaan, wat ik de 25 jaar ervoor heb geleefd.’

Als je jezelf erover hoort praten, vind je dan ook niet dat jouw werkschema iets onmenselijks, bijna robotachtigs heeft?

‘Het is heel zwaar, maar het is verre van robotachtig. Je moet er juist heel erg in staan met gevoel, want je staat constant met mensen in contact. Die mensen hebben bepaalde idealen en creatieve ideeën die je moet realiseren. Dus het is verre van robotachtig. Maar het is inderdaad wel heel intensief.’

Helpt jouw dagelijkse werkritme om je op de been te houden?

‘Ritme is heel belangrijk. Je overleeft dit niet als elke dag een chaos is. Je moet je echt heel strak aan een ritme houden waarbij bepaalde dingen op een bepaald moment van de dag plaatsvinden. Dan kan je lichaam zich goed instellen op wanneer het op creatieve oorlogskracht moet zijn en wanneer het terug kan zakken. Je kunt natuurlijk niet zestien uur per dag op oorlogssterkte zijn en fantastische muziek blijven schrijven. Dat lukt hooguit een paar dagen achter elkaar, maar zeker niet een paar maanden.’

Ervaar je weleens een dip?

‘Iedereen gaat door dipjes heen. Ik ook. Er zijn dagen dat ik te moe ben en het even niet zie zitten. Ik heb ook weleens last van writer’s block. Maar inmiddels heb ik zo veel ervaring dat ik een dag doorkom zonder dat ik het gevoel heb dat ik mezelf helemaal blokkeer. Filmcomposing is wat dat betreft echt een baan: je werkt op dagen dat je geïnspireerd bent, maar ook op dagen dat je niet geïnspireerd bent. Dat maakt dit beroep zo zwaar, en daarom is het voor heel weinig mensen weggelegd. Voor de dagen dat ik me creatief minder sterk voel, is mijn compositiegereedschapskist, zoals ik dat noem, heel belangrijk. Dat is voor iedere muzikant en producer handig. Die compositiegereedschapskist moet zo vol mogelijk zitten, zodat je alsnog heel veel dingen kunt doen, zelfs als je creatief niet wakker bent.’

Kun je uitleggen hoe dat werkt?

‘Ik ben altijd muzikant geweest, maar ik heb eerst carrière gemaakt in studioteknik: opnemen en mixen. Als veertienjarige ben ik als assistent in een studio gaan werken. Daar groeide ik door tot engineer. Daarnaast ging ik bands produceren. Ik ben nu 52 en heb dit bijna veertig jaar gedaan. Opnemen en mixen lukt me bij wijze van spreken in mijn slaap. Ik kan ook wel echt een fantastische mix creëren zonder speakers, omdat ik aan de interface op het scherm kan zien wat een track doet. Dan weet ik al welke plug-ins erbij horen. In feite hoef ik niet eens meer te luisteren. Dat heeft met bepaalde vaststaande technieken te maken. Zodoende heb je

ook vaststaande compositietechnieken voor filmmuziek. Het komt bijvoorbeeld geregeld voor dat je voor een filmscène van vier maten in een toonsoort met een bepaald ritme ineens naar een andere toonsoort met een ander ritme moet. Sommige van die overgangen heb ik inmiddels zo vaak gedaan dat ik er twintig tot dertig sjablonen en ezelsbruggetjes voor heb die ik kan toepassen als ik even niet heel creatief ben. Dan ben je zo waar je zijn moet. Handig en soms zelfs noodzakelijk als je per se die ene deadline moet halen. Klassieke componisten deden dit vroeger overigens ook. Zij gebruikten vooral hun creativiteit om een thema of harmonie te schrijven. Maar bij de uitwerking ervan – in de vorm van een symfonie – werden vaak compositietechnieken gebruikt die ze tijdens hun opleiding of van een leermeester hadden geleerd. Die technieken konden ze op elk moment inzetten.’

Helpt jouw Hollandse nuchterheid je om je mentaal sterk te houden?

‘Ik ben eigenlijk niet zo Hollands nuchter. Anders was ik niet naar L.A. verhuisd en had ik niet mijn hele leven in Nederland opgezegd. Dat heb ik dus wel gedaan. Maar er is inderdaad wel een zekere nuchterheid bij geboden als je dit werk goed wilt kunnen doen. Als ik door de stad rijd, zie ik bijvoorbeeld vaak al posters hangen van films waaraan ik nog moet beginnen. Dat brengt stress met zich mee. Ik ben echter in staat om aan het einde van de dag tegen mezelf te zeggen: joh, het is maar een film. Ik kan het wel relativeren. Immers: ik zit op een mooie plek en ik vecht ook niet voor mijn leven in een ziekenhuis of op een slagveld. Ik zit in de entertainmentindustrie, dus zelfs al is de druk heel hoog en zijn er soms heel vervelende situaties: aan het einde van de dag kan ik het allemaal in perspectief plaatsen. Dat werkt voor mij heel goed.’

“Ik heb nog altijd veel profijt van mijn artiestenverleden en bandervaringen”

Heb jij nog iets aan jouw bandjes/artiestenverleden in je huidige werk als filmcomponist?

‘Ik heb daar nog altijd heel veel profijt van. Neem de soundtrack van Mad Max: Fury Road. Voor die filmscore zocht ik de grenzen op van hoe heavy metal een filmscore kan zijn. Niet per se heavy metal als in de muziekstijl, maar meer als term voor de agressiviteit die het moest uitstralen. Ik heb zelf in heavy metalbands gespeeld en ze ook opgenomen en geproduceerd. Ik ken die wereld gewoon heel goed, en als je dan iets wilt maken wat heel agressief is, hoef ik daar niet over na te denken. Veel andere filmcomponisten zouden zich daar eerst helemaal in moeten verdiepen en weten dan misschien niet zo goed hoe ze tot zo’n geluid moeten komen.

‘Hetzelfde geldt voor hiphop, de breakbeat van de vroege Junkie XL, de dance van de Junkie XL vanaf 1999 tot 2004/2005 en alle popcollaboraties die ik heb gedaan. Ik begrijp moderne muziek dus heel goed. Inmiddels klinkt moderne muziek weer heel anders, maar dat maakt niet uit voor het gedachtepatroon. Voor elke film die ik maak, kan ik bepaalde facetten uit die muziekstromingen gebruiken. Voor de film Divergent wilden ze bijvoorbeeld een score die heel nauw aansloot op de populaire muziekcultuur. Ik ben daarvan op de hoogte, en dat helpt. ‘Je ziet ook dat veel van de succesvolste film-

Belangrijke collega's en carrièremomenten

1 Muzikale opvoeding: ‘Toen ik vijf of zes was, vond ik mijn tien jaar oudere neef Walter supercool. Hij voerde mij als kind met allerlei alternatieve muziek: The Who - Live At Leeds, Pink Floyd, maar ook Nederlandse bands, zoals Bots en het debuut van Doe Maar. Hij is dus heel belangrijk geweest voor mijn muzikale opvoeding.’

2 Muziek op de middelbare school: ‘Frits Maters, mijn muziekleraar op de middelbare school heeft mij veel muziek gevoerd, en we hebben ook nog samen in een bandje gespeeld.’

3 Gigs Music Store, Leeuwarden: ‘Op mijn zeventiende ging ik in Leeuwarden in muziekinstrumentenwinkel Music Store werken. Daar kwam ik in aanraking met synthesizers en drumcomputers: heel belangrijk voor mijn muzikale ontwikkeling.’

4 Weekend At Waikiki: ‘Dankzij Weekend At Waikiki leerde ik hoe een band opereert en hoe ik mijn leven opnieuw moest inrichten. De band uit Friesland had bovendien een studio waar ik heel veel kon experimenteren met opnamen.’

5 Nerve: ‘Phil Mills werd mijn nieuwe partner in crime in Leeuwarden. Samen richtten we de metalband Nerve op, waarmee ik mijn eerste platencontract en internationale doorbraak had.’

6 Rapper Rudeboy: ‘Mijn samenwerking met Patrick Tilon, oftewel Rudeboy van Urban Dance Squad, mag niet ongenoemd blijven. Hij was de rapper van Junkie XL en is enorm belangrijk geweest voor het internationaal ontploffen van Junkie XL. Op dat moment kwamen er mensen om mij heen die mij motiveerden om naar een hoger niveau te komen. Mede hierdoor heb ik bijvoorbeeld een fantastische samenwerking gehad met de Engelse dj Sasha, die eind jaren negentig en rond de Millenniumwissel de nummer 1 van de wereld was.’

7 A Little Less Conversation: ‘De Elvis-remix gemaakt voor de Nike reclame The Secret Tournament van Terry Gilliam, die daarna ontplofte en wereldwijd nummer 1 werd. Was een bizarre periode in mijn leven. Even snoepje van de week over de hele wereld. Ik werd een bekendere naam en deze remix heeft ook weer deuren geopend voor te gekke collaboraties met onder anderen Dave Gahan van DM en Robert Smith van The Cure. Plus vele mooie remixmogelijkheden voor mensen als Madonna, Coldplay en Justin Timberlake. Die remixen waren ook een lekker visitekaartje toen ik naar Hollywood kwam.’

8 Hans Zimmer: ‘De meeste recente belangrijke stap in mijn carrière is mijn samenwerking en vriendschap met Hans Zimmer. Samenvattend: dankzij al de hier genoemde mensen en gebeurtenissen kon ik doorknallen naar een nieuw muzikaal niveau.’

Interview | Tom Holkenborg a.k.a. Junkie XL

componisten een achtergrond hebben in andere muziekstijlen. John Williams – bekend van de muziek van Star Wars – komt uit de jazz. Hij was de pianist van Henry Mancini en later ook diens arrangeur. Hans Zimmer is begonnen als synthesizertoetsenist bij The Buggles en van daaruit doorgroeid naar film. Danny Elfman komt uit de alternatieve muziek. James Newton Howard speelde ook in bands en heeft veel jazzarrangementen gemaakt. Ikzelf kom uit de elektronische hoek en de industrial metal. Het is dus maar de vraag of studies Filmcompositie hun vruchten gaan afwerpen, want er zijn duizenden studenten die dat hebben gestudeerd, maar niet aan de bak komen.'

Welke instrumenten mogen niet ontbreken in jouw arsenaal?

'Ik heb ze allemaal nodig en ik heb geen van alle nodig. Ik bedoel: zolang ik ze allemaal kan behouden, heb ik ze allemaal nodig. Maar mocht er ooit echte financiële nood zijn, bij vrienden, familie of mezelf, dan mag alles weg. De muziek zit namelijk in mijn hoofd en ik kan in principe ook muziek maken met een mandoline van twintig euro. Zolang ik maar een laptop heb met Cubase, een paar plug-ins en één microfoon, kan ik doen waar ik zin in heb. Dat mag zelfs de ingebouwde microfoon van de laptop zijn. Ik heb muziek gemaakt met de meest beperkte middelen ooit, en ik heb ook muziek gemaakt waarbij alles mogelijk was. Muziek gemaakt met alle mogelijkheden tot je beschikking wordt niet per definitie het best. Soms beluister ik viersporopnamen die ik in de jaren tachtig heb gemaakt en denk ik: dit is muzikaal heel sterk. De middelen waar ik toen mee werkte, waren zo beperkt dat ik wel keuzes moest maken. Ik vraag mijn assistenten voordat ze bij mij komen werken ook om met maximaal vijf tracks een stuk muziek te maken. Dan blijkt pas hoe creatief en talentvol je bent.'

Je brengt binnenkort Junkie XL Brass uit, een sample-library met koperblazers. Wat kan een muzikant-componist daarmee?

'Naar mijn smaak lopen de brass libraries die er nu zijn de kantjes er vanaf, vooral bij het opnemen van de sounds. Bij alles wat tot nu toe is verschenen, heb ik het gevoel van: dit is het niet. Niet eens 'net niet'; het is het gewoon niet. Ik mis heel veel dingen. Junkie XL Brass is een samenwerking tussen mij en Orchestral Tools. Ons idee was om een heel goede brass library op te nemen met alle verschillende instrumenten die erbij horen. Daarbij gaan we voor een topprestatie: niet alleen qua klank, maar ook qua variëteit, consistentie en gebruiksvriendelijkheid. Een intensief proces. We hebben kosten noch moeite gespaard om de beste spelers te vinden en alles zo goed mogelijk op te nemen in de Teldex Studio in Berlijn, een prachtige klassieke studio in Berlijn waar ik in het verleden filmscores heb opgenomen.'

'We hebben een maand lang negen uur per dag opgenomen om ervoor te zorgen dat alle details fantastisch klinken. Ter vergelijking: andere brass libraries namen hun geluiden binnen een paar dagen op. Die zijn vervolgens snel geëdit

en uitgebracht. Wij zijn er al langer dan een jaar mee bezig. Mijn uitgangspunt is dat deze library zó goed moet zijn dat componisten als John Williams, Hans Zimmer, Daft Punk, Trent Reznor, ikzelf, maar ook televisiecomposers verleid worden om 'm te gebruiken.'

Hoe hebben jullie de instrumenten voor Junkie XL Brass opgenomen?

'Je zet de spelers bij elkaar die in één groep horen. Als het bij hoorns bijvoorbeeld over een twaalf horns patch gaat, dan zijn dan niet twaalf individueel opgenomen hoorns die bij elkaar zijn opgestapeld, maar dan namen we daadwerkelijk twaalf hoornisten op die in één ruimte speelden. Zodoende hebben we clubjes van twaalf, zes, vier en twee hoornisten bij elkaar gezet, maar ook een individuele hoornist. En dat deden we dus voor alle instrumentgroepen en soms een mix van instrumentgroepen. Zeker als je meerdere muzikanten bij elkaar in een ruimte hebt, is het enorm veel gepiel om dat goed op te nemen. Je moet ook continu achteraf opnamen checken om te luisteren of ze perfect zijn. We hebben meerdere keren heropnamen gedaan, omdat we later toch nog wat inconsistenties vonden, hoe minimaal soms ook. In totaal waren er vijf opnamerondes. De eerste opnameronde was het intensiefst. Die duurde twintig dagen. Daarna volgden er nog vier patchopnamen: eentje van tien dagen, eentje van vier dagen en nog twee van één dag. Alleen al het plannen, uitvoeren en checken daarvan kostte al een jaar.'

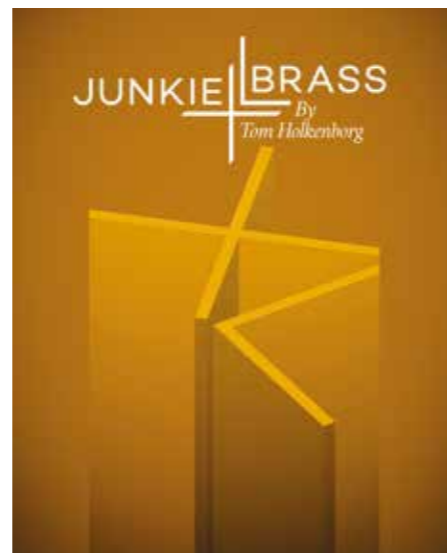
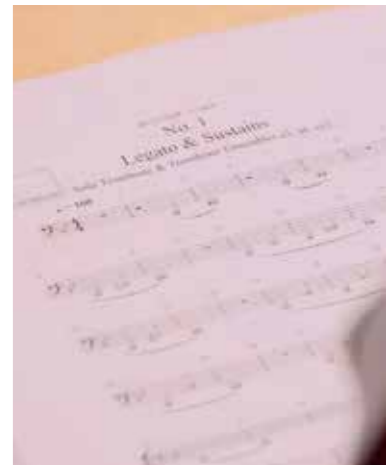
In welke mate was je zelf bij die opnamen betrokken?

'Ik heb ten eerste het hele plan gemaakt waarin stond wat we gingen opnemen. Daarnaast heb ik met een technicus in Los Angeles en met een technicus in Berlijn bekeekstofd hoe we dat het beste konden aanpakken en welke microfoons en microfoonposities we zouden gebruiken. Vervolgens deden we een test-opname om te kijken hoe het werkte. Aan de hand daarvan schaaften we ons plan twee keer bij, totdat onze opnamemethode geluidstechnisch helemaal op orde was. Daarna begonnen de echte opnamen. Ik ben bij alle opnamen geweest van de eerste ronde: trompetten, hoorns, tenor-trombones, bastrombones, tuba en cimbasso. Dat was om te horen hoe articulaties worden gespeeld en om te bepalen wat wij definiëren als hard spel en zacht spel. Daarnaast vroegen we ons dingen af als: wat is een korte attack? Ik wilde per se bij die eerste opnameronde aanwezig zijn om er zeker van te zijn dat we kregen wat ik wilde.'

'Op die dagen zijn ook heel snelle testpatches gemaakt, heel basic samples om snel te kunnen luisteren wat er uit de opnamen kwam. De opnamen erna woonde ik niet bij, maar toen wist het team al wel precies wat aangepast moest worden. In die periode heb ik meerdere ruwe testpatches gehad om uit te proberen. Daar zat toen bijvoorbeeld nog geen Legato mode, Release mode en Attack mode bij, die in de uiteindelijke versie wel aanwezig zullen zijn. Vanaf maart 2019 zijn we begonnen we met het snijden van alle samples, om precies te bepalen waar

'We hebben voor Junkie XL Brass een maand lang negen uur per dag opgenomen'

Interview | Tom Holkenborg a.k.a. Junkie XL

een sample begint. Dat moet je heel consequent doorvoeren. Dit gebeurt met mensen die daadwerkelijk alles op maat knippen doen en met geautomatiseerde software. Maar echt elke sample-cut moest gewoon gecheckt worden door iemand. Een heel intensief werkje. Daarom duurt het ook zo lang als je het echt goed wil doen.'

Dat klinkt alsof het een aardige duit mag kosten. Mikken jullie op Jan Modaal of alleen op high-end gebruikers?

'Junkie XL Brass is high-end, maar bedoeld voor iedereen die muziek componeert. We zijn net zo duur als de gemiddelde brass library. We bieden alleen veel meer. Deze library gaat bijvoorbeeld van erg stil (wat de emotie van de muziek dient) naar erg hard (wat de intensiteit in muziek groter maakt). Iets wat alle andere libraries missen. Betere sample-interactie, zestien microfoonposities - we maken bijvoorbeeld ook allerlei combinatiepatches, bestaande uit uiteenlopend samengestelde blazersgroepen - wat ideaal is voor componisten die muziek maken

voor televisie of film en snel iets nodig hebben. Er komen op den duur ook uitbreidingen uit van de brass library, maar we zijn er nog niet helemaal over uit hoe we dat gaan aanpakken. Er komt in ieder geval ook een hele categorie van gesequencete koperblazers en sounddesign koperblazers.'

Junkie XL Brass komt voor het eind van het jaar uit, toch?

'Ja, op 18 december gaan we los! Je kan nu al een pre-order plaatsen via jxlbrass.com. Het is spannend, ik heb nog nooit zo iets gedaan. Een eigen instrument bouwen! Het is een droom en ook echt een volgende stap in mijn carrière om behalve muziek ook tools te creëren die collega-componisten kunnen gebruiken om muziek te maken. Ik ben ontzettend tevreden met het resultaat. Naar mijn mening blaast Junkie XL Brass echt alle andere brass libraries weg.

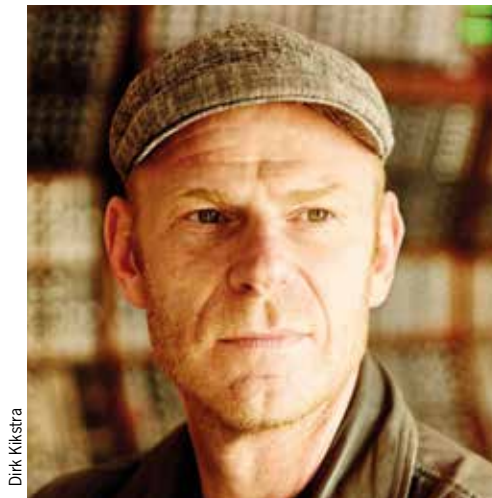
'We zijn nu met de laatste tests bezig en alles loopt vooralsnog perfect. Junkie XL Brass verschijnt op de nieuwe interactieve sampleplayer van Orchestral Tools, die flexibel is en makkelijk

te bespelen. Gebruikers kunnen ook individuele instrumenten aanschaffen. Dat betekent dus wel dat er nog meer bij komt kijken dan alleen een sample-library testen in Kontakt. Ik moet hem zelf kunnen en willen gebruiken, dus moet het voldoen aan de meest kritische eisen. Dat is allemaal gelukt, en ik kan niet wachten om de definitieve versie binnenkort te gaan gebruiken in mijn eigen producties en te delen met andere componisten.' ■

Junkie XL Brass komt 18 december uit

- € 499 (excl. btw) als pre-order (jxlbrass.com)
- € 599 (excl. btw) introductieprijs van 18-12-2019 t/m NAMM show 19-1-2020
- € 745 (excl. btw) na 19-1-2020
- individuele instrumenten: tussen 60 en 100 euro (excl. btw)

orchestraltools.com
jxlbrass.com

Dirk Kikstra

SCORE ACADEMY

Junkie XL heeft sinds kort een privéopleiding in het leven geroepen voor twee gelukkige studenten die hun master kunnen voorzien van een gouden randje: 'Score Academy'. "Ik heb veel ervaring met onderwijs. Ten eerste omdat mijn moeder muzieklerares was. Daarnaast ben ik tien jaar betrokken geweest bij het conservatorium Artez, om daar de studie 'Muziek & Media' op te zetten. Dat draait sinds 2014/2015 als een tierelier. Daar ben ik ontzettend blij mee. Toen dat goed liep ben

ik er zelf mee gestopt en begon ik mijn YouTube-kanaal 'Studio Time'. Daarvoor heb ik allerlei studio-tutorials opgenomen, vooral om aan jonge aspirerende filmcomponisten te laten zien hoe het werkt [een aanrader voor iedere muzikant, PL]. Daarna kwam de Score Academy. Ik ben heel blij dat dit is gelukt, vooral ook omdat het gratis is voor de studenten. Een behoorlijk financiële adering aan mijn kant, maar ik vind het fijn dat ik op deze manier iets terug geven kan aan de muziekwe-

reld. Het is ook geen lokaal ding, maar internationaal. Bij de eerste lichte hadden we een jongen uit Noord-Engeland en een jongen uit Irak, die inmiddels in Zwitserland woont. Op dit moment hebben we een meisje uit Taiwan en een jongen uit Australië die eigenlijk uit Zuid-Afrika komt. Een bont gezelschap dus. Je moet wel al wat kunnen als je hiervoor in aanmerking komt. Je moet onder andere een masterdiploma hebben. Je kunt dit zien als een topstudie van een jaar bovenop je master."

score-academy.org